

УДК 634.75:631.526.32:330.322.5

РЕГУЛЬОВАНЕ ОТРИМАННЯ ПІЗНІХ УРОЖАЇВ СУНИЦІ (*FRAGARIA ANANASSA DUCH.*) НА СУМЩИНІ ПРИ ВИРОЩУВАННІ У ВІДКРИТОМУ ҐРУНТІ

В.В. ФІЛЬОВ, кандидат с.-г. наук, директор

Сумська дослідна станція садівництва (ДСС) ІС НААН України, Сумська область, Конотопський район, с. Малий Самбір

За попередніми даними досліджень, обґрунтовано переваги регульованого вирощування пізніх урожаїв суниці за тримісячного утримання насаджень у відкритому ґрунті в рік садіння з використанням розсади «фріго» вищого гатунку в різні строки, а також найбільш продуктивних ремонтантних сортів. Терміни садіння вказаної розсади визначаються з урахуванням бажаних строків отримання врожаю. Розмір його, у свою чергу, залежить від терміну посадки. Встановлено сорти, найбільш придатні для цієї мети.

Ключові слова: суниця, сорт, продуктивність, якість, розсада, фенофази, стійкість, ефективність.

Стан вивчення, актуальність і практичне значення теми. Застосування прогресивних технологій вирощування суниці забезпечує в західноєвропейських країнах отримання врожаю в будь-яку пору року, передусім, поза періодом масового надходження ягід з відкритого ґрунту. Однією з таких технологій є так зване «регульоване» вирощування з використанням оздоровленого садивного матеріалу і закладанням до 80% насаджень у ранньолітні строки розсадою «фріго». Для цього вибирають оптимальний термін закладання плантації у відкритому ґрунті десертними сортами, підтримують температурний режим, накриваючи рослини плівкою чи іншими матеріалами або вирощуючи у скляних чи плівкових теплицях. Насадження оптимально забезпечуються вологою за допомогою дощування чи краплинного зрошування, а для запобігання забрудненню ягід проводять мульчування. Такі плантації експлуатують переважно один, іноді два сезони [1].

У Голландії і деяких інших країнах практикується використання насаджень суниці у відкритому ґрунті протягом одного сезону, точніше 3 місяці, з яких два – від садіння до плодоношення, а близько одного триває збирання плодів. Урожайність за цієї технології сягає 20-25 т/га, перш за все завдяки високій якості садивного матеріалу. Для цього використовується розсада з діаметром ріжка понад 15 мм, яку відбирають під час пізньоосіннього викопування у звичайних маточниках або отримують з перешкілки (спеціальний метод дорощування) і зберігають у холодильниках до садіння. Розсада, окрім центрального стебла (ріжка), містить ще 4-5 бічних з багатьма генеративними бруньками, здатна утворювати 20-30 квіток не менше, ніж на двох

квітконосах і відзначається високою продуктивністю. Терміни садіння її за тримісячного використання визначаються, виходячи з бажаних строків отримання врожаю. Розмір останнього, у свою чергу, залежить від термінів посадки. За даними Є.Журавича, при садінні 8.05 урожай отримували 13.07-4.08 (прийнято за 100%), за посадки 27.05 – відповідно 4.08-22.08, а якщо садіння проводилося 27.06, то 20.08-19.09 (в обох останніх випадках – по 68%). Проте нижча врожайність при пізньому садінні компенсувалася вищою реалізаційною ціною [8].

За інформацією К. Keipert [7] для отримання пізньої продукції розсаду «фріго» висаджують у будь-який строк, але не пізніше середини червня. При цьому забезпечується найменша протяжність усього циклу розвитку рослин, а затрати праці не перевищують їх за звичайної технології. Основний недолік посадки в такий термін полягає в тому, що плоди при дуже пізній культурі (у вересні) можуть не досягнути і тоді виникає необхідність додаткової вигонки. Згідно з іншими даними (Коваль Й.) [1], фірма «Белгопол» у Польщі досягла найвищого економічного ефекту при садінні «фріго» з 1 по 30 липня. Збір урожаю проводили з 1 вересня до середини жовтня, а реалізаційна ціна на свіжі ягоди була у 6 разів вищою за звичайну.

Іншим шляхом отримання пізніх плодів суниці в рік садіння є використання ремонтантних сортів. Але догляд за ними дуже працевитратний. Для успішної культури необхідно нормувати врожай, регулярно видаляти вуса в рослин, забезпечувати високий агротехнічний фон, постійно проводити поливи, пізні азотні підживлення, розпушувати ґрунт, а також регулярно вести боротьбу з бур'янами, шкідниками та хворобами [6]. При цьому значна частина робіт проводиться вручну, що й є головною причиною обмеженого вирощування ремонтантних сортів. Проте, як свідчать літературні дані і виробничий досвід останніх років, багато з указаних недоліків знімається, завдяки вдосконаленню технології вирощування вказаних сортів, що дозволяє переглянути доцільність використання її у промислових насадженнях.

Результатом досліджень Сумської дослідної станції садівництва [5] по вирощуванню надранніх ягід суниці, є певні напрацювання, що впроваджуються у виробництво в господарствах регіону. Однак технології виробництва пізньої продукції на Сумщині до останнього часу не застосовувалися, тому дослідження в цьому напрямку, що проводяться на СДСС, набувають актуальності.

Наукова новизна і практичне значення одержаних даних полягають у тому, що отримання позасезонних плодів досліджуваної культури в пізні строки дає можливість реалізувати їх за підвищеними цінами, як і надранніх урожаїв, у порівнянні з продукцією, отриманою у звичайні терміни при традиційній технології, що забезпечує вищу економічну ефективність. Скорочення строку використання насаджень у рік садіння до трьох місяців дозволяє одержати врожай на рік раніше, ніж при звичайній технології. Тим самим досягаються швидка окупність ка-

піталовкладень на створення плантацій та значна економія коштів на їх утримання в молодому передплодоносному віці.

Умови, об'єкти і методика. Дослідження за даною темою були проведені у стаціонарному польовому досліді протягом 2012 року у приватному сільськогосподарському підприємстві «Агрофірма» (ПСП АФ) «Обрій-сад» Конотопського району Сумської області, де помірний теплий середньовологий клімат. Сума температур понад 10°C становить 2500-2600°C, річна кількість опадів – 470-560 мм, гідротермічний коефіцієнт – 1,1-1,2, безморозний період триває 150-170 днів (з 23-30 квітня до 2-8 жовтня). Ґрунт – чорнозем вилугуваний, суглинковий на карбонатному лесі, вміст гумусу – близько 3%, рН водний 7,0. Рівень забезпечення основними елементами живлення в горизонті 0-40 см середній і складає, мг на 100 г ґрунту: легкогідролізованого азоту – 10,3, рухомих фосфатів – 13,6 і обмінного калію – 10,9. Отже, ця місцевість придатна для вирощування суниці.

Мета досліду – визначити можливість регульованого вирощування пізніх урожаїв названої культури при тримісячному використанні насаджень у відкритому ґрунті за допомогою розсади «фріго» вищого гатунку в різні строки, а також впровадження ремонтантних сортів.

Об'єктом були дев'ять вітчизняних та інтродукованих сортів суниці, котрі в районах їх створення відзначилися високою продуктивністю і якістю ягід. Варіанти садіння: 1 – 22.04.12 (контроль); 2 – 31.05.12; 3 – 13.07.12; 4 – 24.04.12 (ремонтантні сорти). Кількість рослин у варіанті – 60, повторень – 3, схема посадки – 0,8x0,25 м (50 тис. рослин на 1 га). Елементи обліку: приживання та оцінка загального стану рослин, фенологічні спостереження, стійкість до шкідників та хвороб, урожайність і товарні якості плодів, економічна ефективність.

Виконувалися дослідження згідно з методикою Інституту садівництва УААН [2], а також «Программой и методикой сортоизучения плодовых, ягодных и орехоплодных культур» [4]. Біохімічний аналіз ягід проводили в лабораторії СДСС відповідно до «Методики оцінки якості плодово-ягідної продукції» [3], зрощення виконували за допомогою дощування. Ремонтантні сорти висаджені по чорній агротканині, застосованій як мульчувальний матеріал для збереження вологи, боротьби з бур'янами та запобігання забрудненню плодів. На інших сортах з цією метою використали підстилку з подрібненої соломи.

Результати. Приживання і стан насаджень. Для закладки досліду використано розсаду, що зберігалася за технологією «фріго». У перший термін садіння (22.04.12) було використано 7 високопродуктивних сортів: Ельсанта, Ерос, Істочник, Зенга Зенгана, Пегас, Полка та Хоней. Погодні умови квітня при помірній середньодобовій температурі повітря (8,6°C) сприяли 100%-му приживанню висаджених рослин, що забезпечило у названому місяці добрий розвиток усіх сортів, стан яких оцінювався на 4,5-5,0 балів.

У другий строк садіння (31.05.12) було висаджено такою ж розсадою два сорти: Полка і Хоней за відсутності садивного матеріалу інших. Ці ж сорти були використані і у третій термін (13.07.12).

Метеорологічні умови післясадивного періоду (червень) з середньомісячною температурою 18,7°C також сприяли 100%-му приживанню розсади. Але стійка спекотна погода липня та серпня негативно впливала на розвиток рослин, пригнічуючи їх. Це стало основною причиною зниження врожайності порівняно з першим строком посадки.

Ще більш негативні умови спостерігалися під час садіння та в післяпосадковий період у третій термін (13.07.12). У липні середньодобова температура повітря була на 3,6, а в серпні на 0,8°C вищою за норму. Розвиток рослин до початку плодоношення істотно відставав у порівнянні з попередніми строками. Стан їх у кінці вегетації оцінювався, бали: по сорту Полка – 2,5, Хоней – 3.

Фенофази цвітіння і стиглості ягід на загальному фоні метеоумов проходили відповідно до сортових особливостей і термінів садіння (табл.1). У перші два масове досягання в сортів Полка та Хоней відбувалося відповідно на 67 і 64-й день, збирання врожаю тривало 19 і 18 днів.

1. Проходження фенофаз рослин у сортів суниці, висаджених розсадою «фріго» в різні строки, 2012 р.

Сорти	Цвітіння			Досягання ягід		
	Початок	Масове	Кінець	Початок	Масове	Кінець
Садіння 22.04.12 (контроль)						
Ельсанта	23.05	1.06	6.06	20.06	27.06	7.07
Ерос	26.05	3.06	7.06	21.06	30.06	10.07
Істочник	21.05	29.05	3.06	17.06	27.06	4.07
Зена Зенгана	23.05	2.06	7.06	21.06	28.06	8.07
Пегас	27.05	5.06	9.06	23.06	30.06	9.07
Полка	23.05	2.06	6.06	20.06	29.06	9.07
Хоней	22.05	31.05	4.06	18.06	25.06	6.07
31.05.12						
Полка	30.06	3.07	8.07	29.07	6.08	16.08
Хоней	25.06	29.06	5.07	25.07	1.08	10.08
13.07.12						
Полка	3.08	8.08	14.08	25.08	3.09	15.09
Хоней	28.07	3.08	8.08	20.08	29.08	7.09
24.04.12 (ремонтантні)						
Селва	26.06	2.07	22.07	11.07	28.07	до 5.10
Женева	5.07	20.07	9.08	31.07	15.08	до 1.10

Спекотна погода в період від посадки (13.07.12) до початку плодоношення прискорила дозрівання на 10-12 днів (див. табл.1).

У ремонтантних сортів більш раннім початком цвітіння та масового досягання ягід виділилися Селва (відповідно на 10 і 17 днів раніше, ніж у Женеви). Збір урожаю тривав в обох сортів до першої декади жовтня.

Наведені дані підтверджують можливість отримання врожаю суниці в рік садіння не пізніше, ніж за 70 днів після посадки високоякісною розсадою «фріго». Це дозволяє регульовано вирощувати плоди у визначені строки.

Польова стійкість до хвороб і шкідників. Проводили оцінку стійкості сортів до найбільш небезпечних хвороб і шкідників у регіоні: борошнистої роси, сірої гнилі, плямистості і суничного кліща – в залежності від термінів садіння. Ступінь шкідливості за період спостереження наводиться в таблиці 2.

2. Ступінь ураження рослин суниці хворобами та пошкодження шкідниками в залежності від термінів садіння, 2012 р.

Сорти	Борошниста роса, бал (шестибальна оцінка)	Сіра гниль, %	Плямистості, бал (п'ятибальна оцінка)	Суничний кліщ, бал (шестибальна оцінка)
Садіння 22.04.12 (контроль)				
Ельсанта	0,0	5,2	0,0	1,0
Ерос	0,0	4,0	1,0	1,0
Істочник	0,0	6,0	0,0	1,0
Зенга Зенгана	0,0	8,0	0,0	0,0
Пегас	1,0	5,5	1,5	1,5
Полка	1,0	3,0	1,5	1,0
Хоней	0,0	3,0	1,0	0,5
31.05.12				
Полка	0,0	1,0	1,5	1,0
Хоней	0,0	1,0	1,0	1,0
13.07.12				
Полка	0,0	0,0	1,5	0,0
Хоней	0,0	0,0	0,0	0,0
24.04.12 (ремонтантні)				
Селва	1,0	4,3	1,0	1,0
Женева	0	5,0	1,5	1,0

Борошниста роса – збудник *Oidium fragariae* Harz. Ураження до 1 балу після першого строку садіння (22.04.12) спостерігалось тільки в сортів Пегас і Полка. У решти, окрім Селви (до 1 балу), при різних термінах посадки ознак пошкодження не зафіксовано.

Сіра гниль – збудник *Botrytis cinerea Pers.* Після першого строку найбільше уражувалися цією хворобою (до 8 %) ягоди Зенги Зенгани. В решти сортів ураження становило від 3 до 6 балів. Після другого терміну (31.05.12) воно знизилося в Полки та Хонея до 1 %. Після садіння 13.07.12 ступінь шкідливості був у межах 5 %, а в решти сортів ознак ураження плодів не відмічалось.

Плямистості (біла: збудник – гриб *Ramularia tulasnei Sacc.*, бура – гриб *Marssonina potentillae*). Після першого строку посадки ураження до 1,5 бала зафіксовано в Полки та Пегасу, до 1 бала в Хонея та Ероса, у решти сортів не виявлено.

Такий же ступінь ураження цих сортів зафіксовано й після садіння 31.05.12. Після посадки 13.07.12 він складав у Полки 1 бал, а в Хонея ознаки ураження не спостерігались. Ступінь його в ремонтантних сортів дорівнював 1,5 бала.

Суничний кліщ – збудник *Tarsonemus pallidus Banks.* Після першого терміну садіння практично не пошкоджувалися Зенга Зенгана та Хоней (0-0,5 бала). У сорту Пегас пошкодження становило до 1,5, а в решти – до 1 бала. Після посадки 31.05.12 Полка та Хоней пошкоджувалися до 1 бала. В останній строк ознак пошкодження не відмічено, а в ремонтантних сортів воно складало до 1 бала.

Урожайність, товарні та споживчі якості ягід. Наведені в таблиці 3 показники врожайності свідчать про тенденцію її зменшення при пізніх термінах садіння. За посадки 22.04.12 найвищу врожайність зафіксовано в Ельсанти і Хонея (відповідно 17,5 і 13,5 т/га), дещо нижчу – у Полки та Істочніка (9 і 8,2 т/га). В решти сортів вона становила 6-7,7 т/га.

При садінні 31.05.12 урожайність у Полки та Хонея знизилася відповідно до 6,3 і 9,4 т/га, або на 30% у порівнянні з попереднім строком. Ще істотніше знизився цей показник за останнього терміну посадки (13.07.12) (у двох вищезгаданих сортів – до 3-4,4 т/га, тобто на 67-70% менше, ніж у контрольному варіанті).

Зниження врожаю в бік пізніших строків садіння супроводжувалось і зменшенням середньої маси плоду (див. табл.3). Очевидно, така тенденція пов'язана з незвичними для суниці метеорологічними умовами, в яких проводилась посадка у пізні терміни.

3. Урожайність і товарні якості ягід суниці висадженої розсадою «фріго» в різні строки, 2012 р.

Варіант	Сорти	Маса ягід з куща, г	Маса ягоди, г		Смак, бал	Урожайність, т/га
			великих	середня		
1	Садіння 22.04.12 (контроль)					
	Ельсанта	340,0	30,0	17,8	4,4	17,5
	Ерос	120,0	21,6	10,2	4,0	6,0
	Істочник	164,0	24,1	11,0	3,8	8,2
	Зенга Зенгана	154,0	16,1	9,0	3,8	7,7

	Пегас	140,0	20,2	9,0	4,0	7,0
	Полка	180,0	22,4	11,0	4,0	9,0
	Хоней	270,0	28,4	14,0	4,3	13,5
2	31.05.12					
	Полка	126,0	20,0	10,2	4,0	6,3
	Хоней	188,0	22,3	12,3	4,3	9,4
3	13.07.12					
	Полка	60,0	15,6	7,8	3,8	3,0
	Хоней	88,0	18,2	8,3	4,0	4,4
4	24.05.12 (ремонтантні)					
	Селва	202,7	29,7	14,6	4,2	10,1
	Женева	192,8	20,8	12,8	4,0	9,6

Серед ремонтантних сортів найвищими показниками в рік садіння виділився Селва, в тому числі продуктивність – 10,1 т/га, урожайність з куща – 202,3 г, маса ягід: середня – 14,6, великих – 40 г (у Женеві – відповідно 9,6 т/га, 192,8 г) (див. табл. 3).

Основну масу врожаю збирали: в сорту Селва – з 28.07, у Женеві – з 15.08 до початку жовтня в обох.

Результати біохімічного аналізу плодів цих сортів, висвітлені в таблиці 4, показують, що за кількісним складом біохімічних речовин, ягоди, зібрані восени, не поступаються перед продукцією, отриманою у звичайні строки.

4. Біохімічні показники плодів ремонтантних сортів суниці осінніх зборів, 2012 р.

Сорти	Сухі речовини, %	Титровані кислоти, %	Цукри, %	Аскорбінова кислота, мг/100 г сухої маси
Селва	8,42	0,74	5,23	44,9
Женева	10,4	0,83	5,33	46,7

Економічна оцінка регульованого отримання врожаїв суниці після посадки в пізні строки. Виходячи з даних таблиці 5, усі терміни садіння розсадою «фріго» за тримісячного використання насаджень, а також вирощування ремонтантних сортів дають прибуткову продукцію за рахунок вищої ціни реалізації порівняно з плодами, отриманими у звичайні строки. Практично капіталовкладення на створення плантацій суниці в усіх варіантах дослідів окупувалися в рік їх закладки. Однак терміни отримання та реалізації пізньої продукції значно впливали на її прибутковість. Остання була найвищою по всіх сортах при посадці 22 квітня та реалізації ягід у кінці червня - на початку липня за підвищеними цінами (17 грн. за 1 кг), завдяки вищій урожайності і якості плодів порівняно з пізнішими строками. При садінні 31 травня урожай знижувався на 30 % від попереднього терміну посадки (у квітні). Тому, незважаючи на високу ціну реалізації, протягом першої половини серпня (20 грн. за 1 кг) прибуток зменшувався

на 25,2-38,7 тис. грн. з 1 га. Найнижчою була прибутковість при садінні в середині липня (13.07) та реалізації ягід у першій половині вересня через зниження врожайності на 70 % від квітневого строку посадки та погіршення товарних якостей плодів, які продавали за ціною 18 грн. за 1 кг. Водночас реалізація високоякісних ягід ремонтантних сортів у ці ж терміни за ціною 25 грн. за 1 кг при високій урожайності (9,6-10,1 т/га) забезпечило їх значну прибутковість. Стає очевидним, що садіння суниці у червні та липні для отримання пізньої продукції економічно менш доцільне, ніж використання ремонтантних сортів, висаджених за сприятливих умов у квітні.

Найвищий прибуток отримано від сортів Ельсанта (283,9 тис. грн. з 1 га), Хоней – (218,5 тис.), а також ремонтантних Селва (242,8 тис.) і Женева (230,6 тис. грн. з 1 га) (табл. 5).

Висновки. Кліматичні умови північно-східної частини Лісостепу України дозволяють регульовано вирощувати пізні врожаї суниці за тримісячної експлуатації насаджень у відкритому ґрунті, висаджених розсадою «фріго» вищого гатунку в різні строки з використанням ремонтантних сортів.

Попередні дані наших досліджень засвідчили, що продуктивність є найвищою за посадки протягом квітня-травня. При пізніших термінах (13.07.12) урожайність знижувалася на 70 % у порівнянні з квітнем, а товарні якості плодів погіршувалися. Це робить пізнє садіння недоцільним.

Ремонтантні сорти, висаджені у квітні, забезпечують пізній урожай в рік посадки до (10 т/га з високими товарними та споживчими якостями ягід).

Найвищий економічний ефект у всіх сортів досягнуто при садінні розсади «фріго» 22.04.12 р., а ремонтантних 24.04.12 р.

Найбільший прибуток з гектара отримано від сортів Ельсанта (283,9 тис. грн.), Хоней (218,5 тис.), Селва та Женева (відповідно 248,8 і 230,6 тис. грн.)

Рекомендації виробництву. Для отримання пізніх регульованих урожаїв суниці розсаду «фріго» вищого гатунку з діаметром стебла не менше 15 мм треба висаджувати у квітні-травні, а ремонтантних сортів – у квітні.

Список використаної літератури

1. Лисанюк В.Г., Мельник О.В. Нові технології вирощування суниці// Новини садівництва. – 1994. – №3. – С. 1-6.
2. Марковський В.С., Завгородній І.В. Методика проведення агрономічних дослідів з ягідними культурами. – Київ, 1993. – 29 с.
3. Кондратенко П.В., Шевчук Л.М., Левчук Л.М. Методика оцінки якості плодово-ягідної продукції. – К., 2008. – 79 с.
4. Программа и методика сортоизучения плодовых, ягодных и орехоплодных культур. – Орел: Изд. ВНИИСПК, 1999. – С. 417- 443.

5. Фільов В.В. Адаптивність сортів та способи вирощування суниці в умовах північно-східного Лісостепу України: десерт.-... на здоб. ступ. канд. с.-г. наук. – Київ, 2007. – 163 с.
6. Шаталова М.А. Возделывание земляники в защищенном грунте // Обзорная информация. – Москва, 1976. – С. 67-68.
7. Keipert K. Erdbeeren: Anregungen für Produktion und Absatz. – 1973. – S. 5-52.
8. Masny A., Zurawicz E. Productive value of new foreign strawberry cultivars evaluated in 2007-2010//J.FRUIT ORNAM. PLANT. RES. – 2010.

REGULATED OBTAINING OF THE STRAWBERRY (*FRAGARIA ANANASSA DUCH.*) LATE HARVEST IN SUMSHCHYNA IN THE OPEN GROUND

V.V. FILYOV, PhD, Director

Sumy Research Station of Horticulture, IH NAAS of Ukraine, Maly Sambir, Konotop district, Sumy region

Under the preliminary data of the researches the author has substantiated the advantages of the regulated strawberry late harvest growing in the open ground the patches being exploited for three months in the planting year with using the highest grade "frigo" seedlings in different terms as well as the most productive remontant cultivars. The terms of planting the mentioned seedlings are determined taking into consideration desirable terms of the harvest obtaining. Its dimensions, in turn, depend on the planting term. The most favourable varieties have been determined.

Keywords: strawberry, cultivar, productivity, quality, seedlings, phenophases, resistance, efficiency.

РЕГУЛИРУЕМОЕ ПОЛУЧЕНИЕ ПОЗДНИХ УРОЖАЕВ ЗЕМЛЯНИКИ (*FRAGARIA ANANASSA DUCH.*) НА СУМЩИНЕ ПРИ ВЫРАЩИВАНИИ В ОТКРЫТОМ ГРУНТЕ

В.В. ФИЛЁВ, кандидат с.-х. наук, директор

Сумская опытная станция садоводства ИС НААН Украины, Сумская область, Конотопский район, с. Малый Самбир

По предварительным данным исследований, обоснованы преимущества регулируемого выращивания поздних урожаев земляники при трехмесячном содержании насаждений в открытом грунте в год посадки с использованием рассады «фриго» высшего сорта в разные сроки, а также наиболее продуктивных ремонтантных сортов. Сроки посадки указанной рассады определяются с учетом желаемых сроков получения урожая. Размер последнего, в свою очередь, зависит от срока посадки. Установлены сорта, наиболее пригодные для этой цели.

Ключевые слова: земляника, сорт, продуктивность, качество, рассада, фенофазы, стойкость, эффективность.

5. Економічна оцінка регульованого отримання врожаїв суниці в пізні строки та використання ремонтантних сортів, 2012 р. (розрахунки за фактичними цінами 2012 р.)

Строк садіння	Сорти	Капітальні вкладення на створення 1 га насаджень, тис. грн.	Урожайність, т/га	Ціна реалізації 1 т ягід, тис. грн.	Вартість валової продукції з 1 га, тис. грн.	Виробничі витрати на 1 га, тис. грн.	Собівартість 1 т реалізованої продукції, тис. грн.	Прибуток з 1 га, тис. грн.
22.04.12	Ельсанта	60	17,5	17,0	297,5	13,6	0,8	283,9
	Ерос	60	6,0	17,0	102,0	6,0	1,0	96,0
	Істочнік	60	8,2	17,0	139,4	7,4	0,9	132,0
	Зенга Зенгана	60	7,7	17,0	130,9	7,1	0,9	123,8
	Пегас	60	7,0	17,0	119,0	6,6	0,9	112,4
	Полка	60	9,0	17,0	153,0	8,0	0,8	145,0
	Хоней	60	13,5	17,0	229,5	11,0	0,8	218,5
31.05.12	Полка	60	6,3	20,0	126,0	6,2	1,0	119,8
	Хоней	60	9,4	20,0	188,0	8,2	0,9	179,8
13.07.12	Полка	60	3,0	18,0	66,0	4,1	1,4	61,9
	Хоней	60	4,4	18,0	96,8	5,1	1,1	91,7
24.04.12	Ремонтантні сорти							
	Селва	76	10,1	25,0	252,5	9,7	0,9	242,8
	Женева	76	9,6	25,0	240,0	9,4	1,0	230,6